

مَكَانُ أَهْلِ الْحَدِيثِ

ومآثرهم وآثارهم الحميدة في الدين

DE STATUS VAN AHL AL-HADĪTH

Hun prestaties en prijzenswaardige effecten in de religie

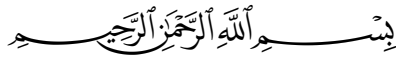
geschreven door

SHAYKH DR. RABĪ' B. HĀDĪ AL-MADKHALĪ

(o. 1447 AH) رَحِمَهُ اللَّهُ

Eerste editie: 1434 AH / Juli 2013
Tweede editie: 1440 AH / Januari 2019
Derde editie: 1447 AH / Juli 2025

Titel:	De status van Ahl al-Ḥadīth: Hun prestaties en prijzenswaardige effecten in de Religie
Oorspronkelijke titel:	‘Makānat Ahl al-Ḥadīth wa-ma’āthiruhum wa-āthāruhum al-ḥamīda fī al-Dīn’ in: <i>Majallat al-Jāmi‘a al-Islāmiyya</i> nr. 59 (1403) 55-71.
Auteur:	Rabī‘ b. Hādī ‘Umayr al-Madkhalī
Vertaling:	Abū Junayd ‘Īsā al-Hūlandī
Onderwerp:	Ahl al-Ḥadīth / geschiedenis / geloofsovertuiging
Uitgever:	Al-Hikmah Publicaties
Website:	www.al-hikmah.nl
E-mail:	info@al-hikmah.nl

In de naam van Allah, de Barmhartige, de Genadevolle

Voorwaar, alle Lof is aan Allah. Wij prijzen Hem en vragen Hem alléén om hulp en vergiffenis. Wij zoeken toevlucht bij Allah tegen het kwaad in onszelf en tegen onze slechte daden. Wie geleid wordt door Allah kan nooit misleid worden. Maar wie afdwaalt, kan door niemand anders geleid worden. Ik getuig dat er geen (waarlijk) aanbedene is behalve Allah, alléén, zonder deelgenoten aan Hem toe te kennen. En ik getuig dat Muḥammad Zijn Dienaar en Boodschapper is. Moge de Zegen en Vrede van Allah met hem zijn, met zijn familie, met zijn metgezellen en eenieder die hen met volledige oprechtheid en overgave volgt tot aan de Laatste Dag.

Vervolgens: Voorwaar, Allah heeft Muḥammad ﷺ gezonden met de Leiding en met de Religie van de Waarheid om deze te doen zegevieren over alle religies, ook al haten de ongelovigen het.

De meest gelukkige mensen - met betrekking tot zijn leiding, het volgen van hem, het houden van hem, het helpen en assisteren van hem met datgene waarmee hij gekomen is volgens de waarheid - zijn zijn edele Metgezellen en degenen die hen volgden met volledige oprechtheid van de uitverkoren generaties, en degenen die hun weg volgen en in hun voetsporen treden tot aan de Dag des Oordeels.

Vervolgens is het zo dat wie de toestanden bestudeert van de vroegere en de latere generaties van de sekten die zich toeschrijven aan de Gemeenschap van Muḥammad ﷺ, en verder hun methodieken, hun geloofsovertuigingen en hun denkwijzen bestudeert, met rechtvaardigheid, begrip en onbevooroordeeld, zal vinden dat Ahl al-Ḥadīth de strengste van de mensen zijn in het volgen en gehoorzamen van, het vasthouden aan en het verbonden zijn met datgene waarmee hun Profeet Muḥammad ﷺ is gekomen, het Boek (de Qur'ān) en de Sunna, wat betreft hun geloofsovertuigingen, hun daden van aanbidding, hun (wereldse) aangelegenheden, hun uitnodiging, hun bewijsvoeringen en hun argumentaties. Zij hebben het uiterste vertrouwen dat dit de methodiek van de waarheid is die niet wordt benaderd door valsheid van voor of achter, en dat het de betrouwbare weg is en de rechte weg.

Wat daarnaast bestaat aan methodieken en wegen zijn zaken die Allah niet heeft voorgeschreven en waar Hij niet tevreden mee is. Zij zullen slechts leiden naar vernietiging en ondergang.

Wie zijn Ahl al-Ḥadīth dan eigenlijk?

Zij zijn degenen die de weg van de Metgezellen ﷺ en van degenen die hen volgden in alle oprechtheid volgen wat betreft het vasthouden aan het Boek en de Sunna, er de tanden in zetten en beide voorrang geven boven elke uitspraak en leiding, in zowel geloofsovertuigingen als in handelingen van aanbidding, transacties, manieren, de politiek en de maatschappij.

Zij zijn degenen die standvastig zijn, met betrekking tot de fundamenteën van de religie en zijn subcategorieën, op datgene waarmee Allah Zijn dienaar en Boodschapper Muḥammad ﷺ nedergezonden heeft en aan hem geopenbaard heeft. Zij zijn degenen die de uitnodiging daarnaar vestigen met al hun kracht, oprechtheid en ferme wil. Zij zijn degenen die de Profetische kennis dragen. Zij weerspreken de vervorming van de overdrijvers, de valsheid van de ontkrachters en de interpretatie van de onwetenden.

Zij zijn degenen die observerend zijn en op de loer liggen voor elke groep die is afgedwaald van de Islamitische methodiek, zoals de Jahmiyya,¹ de Mu'tazila,² de Khawārij,³ de Rawāfiḍ,⁴ de Murji'a,⁵ de Qadariyya⁶ en al degenen die zijn afgedwaald van de weg van Allah en hun lusten en begeerten hebben gevolgd in elke tijd en op elke plaats, niet aangetast in de zaak van Allah door het verwijt van een verwijter.

Zij zijn de groep die de Boodschapper van Allah ﷺ heeft geprezen en die hij heeft aanbevolen door middel van zijn uitspraak:

*Er zal altijd een groep van mijn Umma (gemeenschap, natie) duidelijk op de waarheid blijven, wie hen in de steek laat of tegengaat zal hen niet schaden, totdat het Uur is aangebroken.*⁷

¹ Al-Jahmiyya: Een sekte die wordt toegeschreven aan al-Jahm b. Ṣafwān (o. 128). Zij ontkennen de eigenschappen van Allah, geloven in fatalisme en hangen de stelling aan dat *al-īmān* slechts de bevestiging van het hart is. Zie: Muḥammad b. Ṣāliḥ al-'Uthaymīn, *Sharḥ lum'atil-i'tiqād* (Riyad 1995) 162.

² Al-Mu'tazila: Zij zijn de volgelingen van Wāṣil b. 'Aṭā', die zich afzonderde van de bijeenkomst van al-Ḥasan al-Baṣrī en verklaarde dat de zondaar zich bevindt in een positie tussen twee posities, hij is geen gelovige noch een ongelovige en hij zal voor eeuwig in het Hellevuur zijn. 'Amr b. 'Ubayd volgde hem daarin. Zij ontkennen de eigenschappen van Allah en zij ontkennen de diviene voorbestemming. Zie: Ibidem, 163.

³ Al-Khawārij: Een sekte die in opstand is gekomen om 'Alī b. Abī Ṭālib ﷺ te bestrijden vanwege de arbitragekwesitie. Hun leer bevat het distantiëren van 'Uthmān en 'Alī, het in opstand komen tegen de leider wanneer hij de Soenna tegengaat en het ongelovig verklaren van degene die een grote zonde begaat. Volgens hen zal de zondaar voor eeuwig in het Vuur blijven. Er zijn vele verschillende subsekten. Zie: Ibidem, 162.

⁴ Ar-Rawāfiḍ: Een sekte die overdrijft in de Familie van de Profeet ﷺ. Zij verklaren degenen buiten hen van de Metgezellen tot ongelovigen of zondaren. Onder hen bevinden zich verschillende (sub)sekten, waarvan sommigen beweren dat 'Alī een god is. Zie: Ibidem, 161.

⁵ Al-Murji'a: Zij zijn degenen die handeling uitstellen van *al-īmān* (het geloof). De handeling behoort volgens hen niet tot *al-īmān*. *Al-īmān* is volgens hen slechts bevestiging met het hart. De zondaar is daarom bij hen een gelovige met een compleet geloof, ook al doet hij wat hij doet aan zonden. Zie: Ibidem, 162.

⁶ Al-Qadariyya: Zij zijn degenen die al-Qadar (voorbestemming) ontkennen bij de handelingen van de dienaren. Volgens hen heeft de dienaar een wil en een macht die los staat van de Wil en de Macht van Allah. De eerste die deze uitspraak toonde was Ma'bad al-Juhanī, aan het einde van het tijdperk van de Metgezellen. Hij nam het over van een magiër in al-Baṣra. Zie: Ibidem.

⁷ Een authentieke *ḥadīth*: Overgeleverd door Imam Muslim in zijn *Ṣaḥīḥ* (3/1523), Imam Aḥmad in *Al-Musnad* (5/278-279), Imam Abū Dāwūd in *As-Sunan* (3/4), Imam at-Tirmidhī in *As-Sunan* (4/420), Imam Ibn Māja in *As-Sunan* (1/4-5), al-Ḥākim in *Al-Mustadrak* (4/449-450), at-Ṭabarānī in *al-Mu'jam al-Kabīr* (7643) en at-Ṭayālīsī in *Al-Musnad* (blz. 94 nr. 689). Zie: Al-Albānī, *Aṣ-Ṣaḥīḥa* (270, 1955).

Zij zijn de Geredde Groep, standvastig op datgene waarop de Boodschapper ﷺ en zijn Metgezellen waren, degenen die onderscheidten en beschreven zijn door de Boodschapper van Allah ﷺ toen hij zei dat deze Umma zich zal opsplitsen in drieënzeventig groeperingen die allemaal naar het Hellevuur zullen gaan behalve één. Toen werd er gevraagd: 'Wie zijn zij, O Boodschapper van Allah?' Hij antwoordde:

*Zij zijn degenen die op datgene zijn waar ik en mijn Metgezellen op zijn.*⁸

En dit is niet iets wat we zeggen in overdrijving of enkel een bewering, maar wij spreken over een realiteit waarvan de teksten van de Qur'ān en de Sunna getuigen, waarvan de geschiedenis getuigt en waar hun verklaringen, hun staat van dienst, hun geschriften en werken ook van getuigen. Zij zijn degenen die deze uitspraak van Allah onder ogen zien:

﴿وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا﴾

En houdt jullie allen vast aan het touw van Allah.⁹

En Zijn uitspraak:

﴿فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾

Dus laat degenen die het bevel van de Boodschapper tegenaan gewaarschuwd zijn voor een fitna (beproeving) die hen treft of een pijnlijke bestraffing die op hen valt.¹⁰

Zij zijn het meest strikt in het nemen van afstand van hetgene dat tegenstrijdig is aan het bevel van de Boodschapper ﷺ en zij staan het verst weg van de beproevingen. Zij zijn degenen die het volgende als stelregel nemen:

﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا

مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾

⁸ Authentieke ḥadīth: Overgeleverd door Imam Aḥmad in *Al-Musnad* (2/332), Imam Abū Dāwūd in *As-Sunan* (4/197), Imam at-Tirmidhī in *As-Sunan* (5/25) en al-Ḥākim in *Al-Mustadrak* (1/128). Zie: Al-Albānī, *Aṣ-Ṣaḥīḥa* (203).

⁹ Sūra Āl 'Imrān (3):103.

¹⁰ Sūra an-Nūr (24): 63.

Maar nee, bij jouw Heer! Zij zullen niet geloven, totdat zij jou (O Muḥammad) laten oordelen in al hun geschillen, en in henzelf geen verzet vinden tegen jouw besluiten, en hen accepteren met volle overgave.¹¹

Zij zijn degenen die de teksten van de Qur'ān en de Sunna hun echte waarde geven en deze de eer geven die zij verdienen. Zij geven er de prioriteit aan boven alle uitspraken van de mensheid. Zij oordelen ernaar in alle zaken met complete voldoening en ruimhartigheid, zonder bekrompenheid of schroom. Zij geven zich volledig over aan Allah en Zijn Boodschapper ﷺ wat betreft hun geloofsovertuigingen, handelingen van aanbidding en wereldse aangelegenheden. Zij zijn degenen voor wie de uitspraak van Allah bedoeld is:

﴿إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾¹²

De enige woorden van de gelovigen, wanneer zij naar Allah en Zijn Boodschapper opgeroepen worden, opdat hij onder hen oordeelt, zijn slechts dat zij zeggen: 'Wij horen en wij gehoorzamen.' En zij zijn degenen die de welslagenden zijn.¹²

Zij zijn, na alle Metgezellen van de Boodschapper van Allah met aan het hoofd van hen de Rechtgeleide Kaliefen, de leiders van de Tābi'īn. Aan het hoofd van hen staan: Sa'īd b. al-Musayyib (o. na 90 A.H.), 'Urwa b. az-Zubayr (o. 94 A.H.), 'Alī b. al-Ḥusayn Zayn al-'Ābidīn (o. 93 A.H.), Muḥammad b. al-Ḥanafīyya (o. na 80 A.H.), 'Ubaydullāh b. 'Abdillāh b. 'Utba b. Mas'ūd (o. 94 A.H. of daarna), Sālim b. 'Abdillāh b. 'Umar (o. 106 A.H.), al-Qāsim b. Muḥammad b. Abī Bakr aṣ-Ṣiddīq (o. 106 A.H.), al-Ḥasan al-Baṣrī (o. 110 A.H.), Muḥammad b. Sīrīn (o. 110 A.H.), 'Umar b. 'Abd al-'Azīz (o. 101 A.H.) en Muḥammad b. Shihāb az-Zuhrī (o. 125 A.H.). Vervolgens de volgelingen van de Tābi'īn met aan het hoofd van hen: Mālik (o. 179 A.H.), al-Awzā'ī (o. 157 A.H.), Sufyān b. Sa'īd ath-Thawrī (o. 161 A.H.), Sufyān b. 'Uyayna (o. 198 A.H.), Ismā'īl b. 'Ulayya (o. 193 A.H.), al-Layth b. Sa'd (o. 175 A.H.) en Abū Ḥanīfa an-Nu'mān (o. 150 A.H.).

Daarna degenen die hen volgden met aan het hoofd van hen: 'Abdullāh b. al-Mubārak (o. 181 A.H.), Wakī' b. al-Jarrāḥ (o. 197 A.H.), Imam Muḥammad b. Idrīs ash-Shāfi'ī (o. 204 A.H.), 'Abd ar-Raḥmān b. Maḥdī (o. 198 A.H.), Yaḥyā b. Sa'īd al-Qaṭṭān en 'Affān b. Muslim (o. 219 A.H.).

Dan hun studenten die hun methodiek volgden, met aan het hoofd van hen: Imam Aḥmad b. Ḥanbal (o. 241 A.H.), Yaḥyā b. Ma'īn (o. 233 A.H.) en 'Alī b. al-Madīnī (o. 234 A.H.).

¹¹ Sūra an-Nisā' (4): 65.

¹² Sūra an-Nūr (24): 51.

Dan hun studenten zoals al-Bukhārī (o. 256 A.H.), Muslim (o. 261 A.H.), Abī Ḥātim (o. 277 A.H.), Abī Zur'a (o. 264 A.H.), Abī Dāwud (o. 275 A.H.), at-Tirmidhī (o. 279 A.H.) en an-Nasā'ī (o. 303 A.H.).

Dan degenen die in de voetsporen traden van de generaties die hen voorgingen, zoals Ibn Jarīr [aṭ-Ṭabarī] (o. 310 A.H.), Ibn Khuzayma (o. 311 A.H.), ad-Dāraquṭnī (o. 385 A.H.) in zijn tijd, al-Khaṭīb al-Baghdādī (o. 463 A.H.) en Ibn 'Abd al-Barr an-Nimarī (o. 463 A.H.).

En verder 'Abd al-Ghanī al-Maqdisī (o. 600 A.H.), Ibn Qudāma (o. 620 A.H.), Ibn aṣ-Ṣalāḥ (o. 643 A.H.), Ibn Taymiyya (o. 728 A.H.), al-Mizzī (o. 743 A.H.), adh-Dhahabī (o. 748 A.H.), Ibn Kathīr (o. 774 A.H.) en hun tijdsgenoten en degenen die na hen kwamen en in hun voetsporen traden in het vasthouden aan het Boek en de Sunna tot aan de dag van vandaag. Zij zijn degenen die ik bedoel met Ahl al-Ḥadīth.

Hun inspanningen in het dienen van de Sunna in het algemeen

Allah heeft Ahl al-Ḥadīth geëerd met liefde, respect en aandacht voor de Profetische Sunna. Zij beschouwt het samen met de Qur'ān als de enige bron voor de dogmatische en wetgevende leerstellingen van de Islam wat betreft de daden van aanbidding en de handelingen en de rest van de aspecten van het leven. Dus zij spanden zich in om het te memoriseren, te beschermen en samen te stellen. Zij verrichtten lange, zware reizen op deze weg, en om het onderscheiden van het authentieke en het valse, en het registreren van de namen van de overlevertaars en het uitleggen van hun omstandigheden, van rechtschapenheid, precisie (in datgene wat zij memoriseren) en professionaliteit of zwakheid (van geheugen), leugen, misleiding en andere omstandigheden van de soorten van *al-Jarḥ wat-Ta'dīl* (het onbetrouwbaar en het betrouwbaar verklaren van de overlevertaars) van datgene wat betrekking heeft op de kettingen (van de overlevertaars) en de teksten (die overgeleverd zijn), zonder vleierij ten opzichte van iemand. Geen kritiek van een kritiekgever overvalt hen op de weg van Allah. Dit is een kenmerk dat specifiek is voor de gemeenschap van Muḥammad ﷺ. Zij werd ermee onderscheiden van de rest van de gemeenschappen. Allah heeft het gerealiseerd aan de hand van de Imams van Ahl al-Ḥadīth, degenen die blijken gaven van opzienbarende wetenschappelijke beaamheden die niet te evenaren zijn, waarin de vertegenwoordigers van enige andere wetenschap hen niet kunnen volgen of naderen.

Hun werken en hun inspanningen en de geweldige erfenis die zij hebben achtergelaten zijn het bewijs van geweldige genialiteit, sprankelende talenten en productieve breinen, in staat om de wetenschappen van al-Ḥadīth onder te verdelen en te categoriseren tot op een hoogte dat het het verstand verstedt doet staan.

Vanuit deze geweldige productie kwamen de volgende verschillende soorten van boekwerken:

1. Al-Jawāmi'.¹³
2. Al-Masānīd.¹⁴
3. Aṣ-Ṣiḥāḥ.¹⁵
4. As-Sunan.¹⁶
5. Al-Mustakhrajāt.¹⁷
6. Boeken toegespitst op specifieke onderwerpen, zoals boeken over het zien van Allah in het Hiernamaals en boeken over oprechtheid, *at-Tawḥīd*, purificatie, *as-Siwāk*, *al-Adhān* en de beschrijving van het gebed.
7. Boeken toegespitst op goede manieren, karaktereigenschappen, *at-Targhīb* (het aansporen tot het verrichten van goede daden) en *at-Tarhīb* (het bang maken voor het verrichten van slechte daden).
8. Boeken over *at-Tafsīr*.
9. Boeken over de verschillende kopieën van de Qur'ān en de verscheidene soorten recitaties.
10. Boeken over de afschaffende en de afgeschafte (verzen in de Qur'ān of aḥādīth).
11. Boeken over al-Aḥādīth al-Qudsiyya.¹⁸
12. Boeken over al-Marāsīl.¹⁹
13. Al-Ajzā': Het zijn schrijfwerken die de overgeleverde aḥādīth verzamelen van één man van de Metgezellen of van na hen.

¹³ Al-Jawāmi': Meervoud van al-Jāmi'. Dit zijn de boeken van al-Ḥadīth waarin de auteurs aḥādīth verzamelen over alle aspecten van de religie en ook als zodanig indelen. Zie: M. Al-Khayr Ābādī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa 'ulūmihi* (Amman 2009) nr. 236 p. 49, en: M. Al-A'zamī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa laṭā'if al-asānīd* (Riyad 1999) 111.

¹⁴ Al-Masānīd: Meervoud van al-Musnad. Deze benaming wordt voornamelijk gebruikt voor elk boek waarin de auteur de aḥādīth verzameld en ingedeeld heeft op de namen van de Metgezellen. Zie: M. Al-Khayr Ābādī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa 'ulūmihi* (Amman 2009) nr. 775 p. 140.

¹⁵ Aṣ-Ṣiḥāḥ: Meervoud van aṣ-Ṣaḥīḥ. Dit zijn de boeken waarin de auteurs als voorwaarde hebben gesteld dat de aḥādīth die er in staan authentiek zijn. Zie: M. Al-Khayr Ābādī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa 'ulūmihi* (Amman 2009) nr. 416 p. 80.

¹⁶ As-Sunan: Meervoud van as-Sunna. Dit zijn de boeken waarin de auteurs aḥādīth verzamelen over de jurisprudentie en de regelgevingen, geordend op de verschillende hoofdstukken van de jurisprudentie. Zie: M. Al-Khayr Ābādī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa 'ulūmihi* (Amman 2009) nr. 381 p. 74.

¹⁷ Al-Mustakhrajāt: Meervoud van al-Mustakhraj. Dit zijn boeken waarin de auteur de aḥādīth uit een boek in al-ḥadīth overlevert met zijn eigen ketting, zonder de weg van de auteur van het boek. Zie: M. Al-Khayr Ābādī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa 'ulūmihi* (Amman 2009) nr. 779 p. 140.

¹⁸ Al-Aḥādīth al-Qudsiyya: Meervoud van al-Ḥadīth al-Qudsī. Het zijn de uitspraken die de Boodschapper van Allah ﷺ heeft toegeschreven aan Allah door bijvoorbeeld te zeggen: 'Allah heeft gezegd...' Zie: M. Al-Khayr Ābādī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa 'ulūmihi* (Amman 2009) nr. 261 p. 55.

¹⁹ Al-Marāsīl: Meervoud van al-Mursal. Dit zijn de aḥādīth die zijn overgeleverd door een tābi'ī over de Boodschapper van Allah ﷺ waarbij de ketting er tussen is weggefallen. Zie: M. Al-Khayr Ābādī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa 'ulūmihi* (Amman 2009) nr. 766 p. 138, en: M. Al-A'zamī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa laṭā'if al-asānīd* (Riyad 1999) 389.

14. Al-Fawā'id (profijten).
15. Al-Waḥdāniyāt.²⁰
16. Ath-Thana'iyāt, ath-Thalāthiyāt tot aan al-'Ashāriyāt.²¹
17. Boeken over ash-Shamā'il,²² as-Siyar (biografieën) en de veldslagen.
18. Boeken over de aḥādīth van bepaalde Shuyūkh.
19. Boeken waarin de wegen van enkele aḥādīth zijn verzameld.
20. Boeken betreffende de overleeveraars van enkele imams of de aḥādīth die zij alleen overleverden.
21. Boeken over al-Aḥādīth al-Afrād.²³
22. Boeken over *al-Muttafiq* en *al-Muftariq*,²⁴ over *al-Mu'talif* en *al-Mukhtalif*²⁵ en boeken over *al-Mutashābih*.²⁶
23. Boeken met betrekking tot het kennen van de namen, bijnamen en aanspreektitels.
24. Boeken met betrekking tot de vage benamingen in de kettingen of de teksten.
25. Boeken over de afstammingen.
26. Boeken met betrekking tot het kennen van de Metgezellen.
27. Boeken over de geschiedenissen van mannen en hun omstandigheden.
28. Woordenboeken.
29. Boeken over de gecategoriseerde perioden waarin de overleeveraars leefden.
30. Boeken over de wetenschappen van al-Ḥadīth, ofwel zijn terminologie.
31. Boeken over de zwakke overleeveraars en boeken over de betrouwbare overleeveraars en boeken over hen beiden.
32. Boeken over de verborgen gebreken.
33. Boeken over de gefabriceerde Aḥādīth (al-Mawḍū'āt).
34. Boeken over de vreemde woorden in de Aḥādīth.

²⁰ Al-Waḥdāniyāt: De boeken waarin de auteurs de aḥādīth van een persoon overleveren waarbij tussen hem en de Boodschapper van Allah ﷺ één persoon zit. Zie: M. Al-Khayr Ābādī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa 'ulūmihi* (Amman 2009) nr. 916 p. 164.

²¹ Hetzelfde, maar dan respectievelijk twee, drie tot aan tien personen.

²² Ash-Shamā'il: Meervoud van ash-Shamīla. Het zijn de boeken waarin de karaktereigenschappen van de Profeet ﷺ en zijn manieren zijn verzameld. Zie: M. Al-A'zamī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa laṭā'if al-asānīd* (Riyad 1999) 202.

²³ Al-Afrād: Meervoud van al-Fard. Dit zijn de aḥādīth die zijn overgeleverd door één enkele overleeveraar. Zie: M. Al-Khayr Ābādī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa 'ulūmihi* (Amman 2009) nr. 63 p. 21.

²⁴ Al-Muttafiq en al-Muftariq: Dit zijn boeken waarin wordt gesproken over de namen van verschillende personen die geheel met elkaar overeenkomen. Een voorbeeld is Anas b. Mālik. Er zijn tien verschillende personen met deze zelfde naam. Er wordt dan gekeken naar hetgene waarin hun benaming verschilt, zoals de naam van de grootvader. Zie: M. Al-Khayr Ābādī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa 'ulūmihi* (Amman 2009) nr. 708 p. 130.

²⁵ Al-Mu'talif en al-Mukhtalif: Dit zijn de boeken die gaan over de namen en bijnamen die op dezelfde manier worden geschreven maar verschillen in de uitspraak, zoals Abū 'Ubayda en Abū 'Abīda. Zie: M. Al-Khayr Ābādī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa 'ulūmihi* (Amman 2009) nr. 681 p. 125.

²⁶ Al-Mutashābih: Dit zijn boeken die gaan over de namen die op elkaar lijken wat betreft schrift maar verschillen in de uitspraak. Een voorbeeld hiervan is Mūsā b. 'Alī en Mūsā b. 'Ullay. Zie: M. Al-A'zamī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa laṭā'if al-asānīd* (Riyad 1999) 338.

35. Boeken over *Ikhtilāf al-Ḥadīth*.²⁷
36. Boeken over *al-Amālī*.²⁸
37. Boeken met betrekking tot de overleveringen van de groten op gezag van de kleinen.
38. Boeken over de manieren van overlevering.
39. Boeken over *al-'Awālī*.²⁹
40. Boeken over de gedeelten van de aḥādīth.
41. Boeken over de appendices.
42. Boeken wat betreft het samenvoegen van enkele boeken over al-Ḥadīth.

Dus dit zijn enkele gebieden waar de geleerden van al-Ḥadīth en overlevering zich mee bezig hielden door middel van schrijfwerken en onderzoek. Het duidt op hoge ambities en bloeiende, productieve en ruimdenkende intellecten. Als de Gemeenschap het recht zou hebben om haar hoofden te heffen en trots te zijn op haar voorgangers, dan zou het zijn vanwege deze genieën, hun ruime profijtvolle kennis en hun uitstralende en bloeiende intelligentie. Dit in een tijd dat anderen dan zij zich inspanden en zich nog steeds inspanden om de geesten (van de mensen) tegen te houden en de Gemeenschap te storten in dodelijke inactiviteit, die zou leiden tot vernietiging, verwoesting en uitsterving.

Hun specifieke inspanningen wat betreft de geloofsovertuiging en de uitnodiging naar het Boek en de Sunna, het standvastig blijven daarop en het verdedigen van beide

De Metgezellen - moge Allah tevreden met hen zijn - en degenen die hun methodiek volgden en hen volgden in goedheid, waren – wat betreft hun geloofsovertuigingen, hun handelingen van aanbidding, hun manieren, hun wereldse handelingen - ware gelovigen die een compleet geloof hadden in datgene wat staat in het glorieuze Boek van Allah, en dat wat staat in de zuivere Sunna van Zijn Boodschapper ﷺ, wat betreft de Namen van Allah en Zijn Heilige Eigenschappen, zonder *tahrīf* (het vervormen van de Eigenschappen van Allah) of *ta'ṭīl* (het ontkennen van de Eigenschappen van Allah) of *tashbīh* of *tamthīl* (het vergelijken van Allah met Zijn schepping). Eveneens wat betreft het geloof in al-Qadar (de Voorbestemming), het

²⁷ *Ikhtilāf al-Ḥadīth*: Dit zijn de geaccepteerde aḥādīth die elkaar ogenschijnlijk tegenspreken wat betreft betekenis. Zie: M. Al-Khayr Ābādī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa-'ulūmihi* (Amman 2009) nr. 741 p. 135.

²⁸ *Al-Amālī*: Meervoud van al-Imlā'. Het zijn boeken waarin de auteurs de aḥādīth verzamelen die hun Shuyūkh (leraren) aan hen gedictieerd hebben tijdens zittingen van dicteren. Zie: M. Al-Khayr Ābādī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa-'ulūmihi* (Amman 2009) nr. 73 p. 23.

²⁹ *Al-'Awālī*: Meervoud van al-'Ālī. Dit zijn boeken die gaan over de kettingen waarvan het aantal overlevertaars minder is dan het aantal overlevertaars van de ketting die er tegenover staat. Zie: M. Al-Khayr Ābādī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa-'ulūmihi* (Amman 2009) nr. 498 p. 96.

Paradijs en het Hellevuur, de Bestrafing en de Begunstiging in het Graf en de rest van de geloofszaken waarin er een afwijking is ontstaan bij sommige van de afgedwaalde sekten. Allah, de Schepper, de Alwetende, de Alwijze, schiep de mensheid, vormde hen, ontwierp hen en gaf hen het verstand dat conformeert met de waarheid en ermee instemt. Hij openbaarde aan hen Boeken die geloofszaken en wetten bevatten die in overeenstemming zijn met een gezond verstand en de correcte natuurlijke aanleg, dat vrij is van afdwaling en corruptie. Dus de discipelen van de profeten en hun rechtmatige erfgenamen en degenen die hen volgden in goedheid ontvingen dat waarmee de Boodschappers zijn gekomen en de Boeken met geloof en volledige overgave. Dit was de houding van de edele Metgezellen en degenen die hen volgden in goedheid.

Toen de horens van de duivels der innovaties oprezen lagen zij (i.e. de Metgezellen en degenen die hen volgden) op de loer voor hen en verklaarden dat zij op dwaling waren en dat zij mensen van innovatie waren. Zij verklaarden degenen die de titel (van ongelovigen) verdienden tot ongelovigen, en zij doodden sommige van de hoofden van innovatie, beproeving en ketterij. Vervolgens weerlegden zij de mensen van innovatie in hun verhandelingen en in hun schrijfwerken. Ze verduidelijkten het gevaar en de schade ervan voor de Islam en de moslims.

Zij consolideerden de moslims strikt op het Boek van hun Heer en de Sunna van hun Boodschapper ﷺ en zij verklaarden aan hen dat het verplicht is voor hen om vast te houden aan het Boek van hun Heer en de Sunna van hun Boodschapper ﷺ en het breken met de begeerten en de mensen van begeerten.

Dit was gebaseerd op hun standvastige geloof dat de Qur'ān en de Sunna de hoogste graad van genoegdoening bevat wat betreft alles wat verplicht is voor de moslim om geloof in te hebben, als verzekeraars voor de leiding en gelukzaligheid van de mensen in dit leven en in het Hiernamaals, en dat de dwaling en ellende in dit leven en in het volgende leven ligt in het tegengaan van beide (i.e. de Qur'ān en de Sunna). Zij baseerden zich op wat er staat in het Boek en de Sunna betreffende de verplichting van het volgen van de Boodschapper ﷺ en het gehoorzamen van hem, het overgeven aan hem, de verplichting bij elke zaak van verschil onder de mensen terug te keren naar Allah en de Boodschapper ﷺ en de ernstige dreiging voor degenen die deze methodiek tegengaan en datgene legaliseren in de Religie waarvoor Allah geen toestemming heeft gegeven. Alsook de waarschuwing van de Boodschapper van Allah ﷺ tegen innovaties, zijn veroordeling ervan en zijn oordeel dat alle innovatie een dwaling is, dat het afgewezen wordt en Allah het niet accepteert.

Degenen van onder de Metgezellen die deze *fitan* (beproevingen) meemaakten hebben zich ingezet om deze mensen te onderdrukken en om hen te weerleggen. Zo heeft 'Alī ﷺ de Khawārij gedood. Hij en anderen onder de Metgezellen hebben datgene overgeleverd van de Boodschapper dat aanmoedigt tot het doden van hen en dat het één van de beste zaken is om dicht bij Allah te komen. Hij (ﷺ) heeft ook de extreme Shī'a verbrand met vuur toen zij in hem overdreven en hem verhieven tot het niveau van goddelijkheid.

Toen het 'Abdullāh b. 'Umar رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ bereikte dat een groep mensen al-Qadar ontkenden uit minachting, zei hij tegen degene die hem over hen informeerde: 'Als jij hen tegenkomt, informeer hen dat ik vrij ben van hen en dat zij vrij zijn van mij. En bij Degene in Wiens Hand mijn ziel ligt, als iemand van hen de berg Uḥud aan goud had en hij zou het uitgeven op de weg van Allah, dan nog zou het niet van hem geaccepteerd worden bij Allah totdat hij gelooft in al-Qadar, het goede en het slechte ervan.'³⁰

Zo ook werd Imam Mālik gevraagd over degene die zegt dat de Qur'ān geschapen is. Hij antwoordde: 'Hij is bij mij een ongelovige, dus doodt hem.' Er zijn soortgelijke overleveringen van 'Abdullāh b. al-Mubārak, al-Layth b. Sa'd, (Sufyān) b. 'Uyayna, Hushaym, 'Alī b. 'Āsim, Ḥafṣ b. Ghiyāth en Wakī' b. al-Jarrāh.³¹ Eveneens van Sufyān ath-Thawrī, Wahb b. Jarīr en Yazīd b. Hārūn.³² Men zei tegen 'Abd ar-Raḥmān b. al-Mahdī: 'De Jahmiyya zeggen dat de Qur'ān geschapen is.' Daarop zei hij: 'De Jahmiyya wilden ontkennen dat ar-Raḥmān verheven is boven zijn Troon en zij wilden ontkennen dat de Qur'ān het Woord van Allah is. Ik ben van mening dat zij gevraagd moeten worden om berouw te tonen en als zij geen berouw tonen dan worden zij onthoofd.'³³

Ar-Rabī' b. Sulaymān al-Murādī, een metgezel van ash-Shāfi'ī, zei: 'Toen Ḥafṣ al-Fard ash-Shāfi'ī sprak en Ḥafṣ zei dat de Qur'ān geschapen is, zei ash-Shāfi'ī ﷺ tegen hem: "Je hebt ongeloof gepleegd met betrekking tot Allah, de Almachtigste."

Toen Mālik werd gevraagd over *Al-Istiḥā'ā* (de verheffing) zei hij: '*Al-Istiḥā'ā*' is bekend, hoe is onbekend en ernaar vragen is een *bid'a*. Ik zie jou slechts als een persoon van innovatie.' Vervolgens beval hij dat hij werd verwijderd (uit de les). Hij was ook gewoon om te zeggen: 'Voorwaar, Allah is boven de hemel.' Hij verwijderde ook eens een persoon uit zijn studiekekring omdat deze persoon een Murdjī³⁴ was.³⁵

Sa'īd b. 'Āmir heeft gezegd: 'De Jahmiyya zijn erger wat betreft uitspraak dan de Joden en de Christenen. De Joden en de Christenen en de mensen van andere religies zijn verenigd op het feit dat Allah, Geprezen en Verheven is Hij, boven Zijn Troon is, terwijl zij (i.e. de Jahmiyya) zeggen: 'Er is niets boven de Troon.'³⁶

Ibn al-Mubārak heeft gezegd: 'Wij zeggen niet zoals de Jahmiyya zeggen dat Hij (Allah) hier op de aarde is. Integendeel, Hij is verheven boven Zijn Troon.' Er werd tegen hem gezegd: 'Hoe kennen wij onze Heer?' Hij antwoordde: '(Hij is) boven Zijn hemelen, boven Zijn Troon. We kunnen de uitspraken van de Joden en de Christenen

³⁰ Authentiek: Overgeleverd door Imam Muslim in zijn *Ṣaḥīḥ* (1/36).

³¹ Al-Baghawī, *Sharḥ as-Sunna* (1/187).

³² Zie: *Sharḥ uṣūl i'tiqād Ahl as-Sunna wal-Jamā'a* (494), *Khalq af'āl al-'ibād* (p. 25) en *Ash-Sharī'a* door al-Ājurī (p. 79).

³³ Al-Baghawī, *Sharḥ as-Sunna* (1/187).

³⁴ Al-Murdjī: Een individueel lid van de Murjī'a sekte. Zie voor een uitleg over de Murjī'a voetnoot nr. 5.

³⁵ Zie: *Sharḥ uṣūl i'tiqād Ahl as-Sunna wal-Jamā'a* (664) en *Ar-Radd 'alā al-Jahmiyya* door ad-Dārimī (p. 75).

³⁶ Zie: *Khalq af'āl al-'ibād* (p. 15).

overleveren (wat betreft de verheffing) maar we zijn niet in staat om de uitspraken van de Jahmiyya te overleveren!’³⁷

Imam al-Bukhārī heeft gezegd: ‘Ik heb gekeken naar de uitspraken van de Joden, de Christenen en de magiërs, maar ik heb geen mensen gezien die meer dwalend waren in hun ongeloof dan hen (i.e. al-Jahmiyya). Voorwaar, ik beschouw degene die hen niet ongeloofig verklaart als onwetend, behalve degene die hun ongeloof niet kent.’³⁸

Imam al-Bukhārī heeft uitspraken van vele van de Imams overgeleverd betreffende het dwalend en ongeloofig verklaren van al-Jahmiyya vanwege hun ontkenning dat Allah boven de hemel is en om hun uitspraak dat de Qur’ān geschapen is.³⁹

Imam al-Bayhaqī heeft overgeleverd met een goede ketting van overleveraars op gezag van Imam al-Awzā’ī, dat hij heeft gezegd: ‘Wij waren gewoon om te zeggen, terwijl de *Tābi‘ūn*⁴⁰ nog volop aanwezig waren: “Voorwaar, Allah, de Geprezene, is boven Zijn Troon en wij geloven in dat wat er in de Sunna staat betreffende de Eigenschappen.”’

Al-Lālikā’ī heeft overgeleverd van Muḥammad b. al-Ḥasan ash-Shaybānī, dat hij heeft gezegd: ‘Alle juristen, van het oosten tot aan het westen, zijn het eens over het geloven in de Qur’ān en in de aḥādīth met een betrouwbare ketting van overleveraars overgeleverd van de Boodschapper van Allah ﷺ betreffende de eigenschappen van de Heer, zonder *Tashbīh* (vergelijking) en (verkeerde) uitleg. Degene die iets er van een (verkeerde) uitleg geeft en zegt zoals Jahm⁴¹ zegt, hij heeft datgene gelaten waar de Boodschapper ﷺ en zijn Metgezellen op waren en is afgesplitst van *al-Jamā‘a* (de groep) omdat hij de Heer heeft beschreven met de eigenschap van niets.’⁴²

Ibn Abī Ḥātim heeft overgeleverd in (het boek) *Manāqib ash-Shāfi‘ī*, op gezag van Yūnus b. ‘Abd al-A‘lā: ‘Ik hoorde ash-Shāfi‘ī zeggen: “Allah heeft Namen en Eigenschappen die niet toegestaan zijn voor iemand om te ontkennen. Wie dat tegengaat nadat het bewijs tegen hem is geleverd heeft ongeloof gepleegd. Wat betreft vóórdat het bewijs tegen hem is geleverd, dan is hij geëxcuseerd vanwege onwetendheid omdat die kennis niet verkregen wordt door het intellect of door dromen of visioenen, noch door beschouwing. Dus wij bevestigen deze Eigenschappen en we ontkennen enige vergelijking van Hem met de schepping, zoals Hij dat heeft ontkend voor Zichzelf. Hij zei:

³⁷ Zie: *Khalq af‘āl al-‘ibād* (p. 15), *As-Sunna* door Imam ‘Abdullāh b. Aḥmad b. Ḥanbal (1/111) en *Ar-Radd ‘alā al-Jahmiyya* door ad-Dārimī (p. 21, 184).

³⁸ Zie: *Khalq af‘āl al-‘ibād* (p. 19).

³⁹ Raadpleeg het boek *Khalq af‘āl al-‘ibād* van hem.

⁴⁰ At-Tābi‘ūn: De opvolgers van de Metgezellen van de Boodschapper van Allah ﷺ.

⁴¹ Jahm: Al-Jahm b. Ṣafwān (o. 128). De oprichter van de afgedwaalde sekte van al-Jahmiyya. Zie voetnoot nr. 1 voor meer informatie over deze sekte.

⁴² Zie: *Sharḥ uṣūl i‘tiqād Ahl as-Sunna wal-Jamā‘a* (740).

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ﴾

Er is niets in enig opzicht aan Hem gelijk.^{43,44}

Imam Abū 'Īsā Muḥammad b. 'Īsā b. Sūra at-Tirmidhī (o. 279 A.H.) heeft in zijn boek *Al-Jāmi'* de volgende *ḥadīth* van Abū Hurayra رضي الله عنه overgeleverd: 'Voorwaar, Allah accepteert de liefdadigheid en neemt het met Zijn Rechterhand, vervolgens vergroot Hij (het) net zoals iemand van jullie zijn veulen zo veel grootbrengt zodat een stukje wordt als de berg Uḥud.'⁴⁵ En 'Uqba zei: 'Dit is een goede authentieke *ḥadīth*.'

Imam at-Tirmidhī heeft een soortgelijke *ḥadīth* overgeleverd op gezag van 'Ā'isha van de Boodschapper صلى الله عليه وسلم, waarna hij (at-Tirmidhī) zei: 'Meer dan één van de mensen van kennis hebben gesproken over deze *ḥadīth* en dat wat er op lijkt van de overleveringen betreffende de Eigenschappen (van Allah) en de neerdaling van de Heer, Gezegend en Verheven is Hij, elk nacht naar de laagste hemel. Zij zeiden dat de overleveringen hierover bevestigd zijn, er in geloofd dient te worden, er niet verbeeld dient te worden noch dient er gevraagd te worden hoe.'

Eveneens is overgeleverd van Mālik, Sufyān b. 'Uyayna en 'Abdullāh b. Mubārak dat zij zeiden over deze overleveringen: 'Laat ze zonder te vragen hoe.' Zo was de uitspraak van de mensen der kennis van Ahl as-Sunna wa-l-Jamā'a.

Wat betreft al-Jahmiyya, zij ontkenden deze overleveringen en zeiden: 'Dit is *tashbīh* (het vergelijken van Allah met Zijn schepping).' Allah heeft op meerdere plaatsen in Zijn Boek de Hand, het Horen en het Zien vermeld. Al-Jahmiyya interpreteerden deze verzen en legden hen uit op een andere manier dan hoe de mensen der kennis ze uitlegden. Zij (al-Jahmiyya) zeiden: 'Allah heeft Adam niet geschapen met Zijn Hand.' Zij zeiden ook: 'De betekenis van de Hand hier is de Kracht.'

Ishāq b. Ibrāhīm zei: '*At-Tashbīh* gebeurt enkel wanneer er gezegd wordt: De hand als de hand van..., of het horen als het horen van..., of zoals het horen van... Dus als iemand zegt: 'Het horen als het horen van...', of: 'Zoals het horen van...', dan is dit *at-Tashbīh*. Wat betreft wanneer iemand zegt zoals Allah, de Verhevene, zegt: 'Een Hand, Gehoor en Zicht' zonder te vragen hoe, noch zegt hij gelijk aan of zoals het gehoor van, dan is dat geen *Tashbīh*. Het is zoals Allah, de Verhevene, heeft gezegd in Zijn Boek:

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾

⁴³ Sūra ash-Shūrā (42): 11.

⁴⁴ Zie: *Fath al-Bārī* (13/406-407).

⁴⁵ Overeengekomen.

Er is niets in enig opzicht aan Hem gelijk, en Hij is de Alhorende, de Alziende.⁴⁶

47

Imam at-Tirmidhī noemt ook de overlevering van al-Ḥasan al-Baṣrī', op gezag van Abī Hurayra, over de hemelen en de afstanden ertussen en dat de Troon erboven is en hij vermeldde de aarden en de afstanden ertussen. Vervolgens zei hij (at-Tirmidhī): 'Dit is een vreemde *ḥadīth* op deze wijze.' Daarna bevestigt hij de verheffing van Allah boven Zijn Troon door te zeggen: 'En Hij is boven de Troon', zoals hij heeft beschreven in zijn boek.⁴⁸

Wat betreft de werken die werden geschreven om de geloofsovertuiging te bij te staan en de mensen van innovaties te weerleggen, dat zijn er ontelbaar veel. Wij zullen de volgende ervan opnoemen:

Imam Aḥmad b. Ḥanbal, de Imam van Ahlus-Sunna en al-Ḥadīth (o. 241 A.H.) schreef het boek *Ar-Radd 'alā al-Jahmiyya wa-z-Zanādiqa* [De weerlegging op de Jahmiyya en de Ketters] en hij schreef het boek *As-Sunna* en zijn zoon 'Abdullāh schreef eveneens een boek met als titel *As-Sunna*.

Abū Bakr b. Abī Shayba (o. 235 A.H.) schreef het boek *Al-Īmān*. Imam al-Bukhārī (o. 256 A.H.) schreef het boek *Khalq Af'āl al-'Ibād* [Het scheppen van de daden van de dienaren], dat een weerlegging op de Jahmiyya bevatte, degenen die de Eigenschappen van Allah ontkennen en zeggen dat de Qur'ān is geschapen. Zijn boek *Al-Jāmi' aṣ-Ṣaḥīḥ* (i.e. *Ṣaḥīḥ al-Bukhārī*) bevat drie hoofdstukken omtrent dit onderwerp:

- Het Boek van *al-Īmān*, dat een weerlegging bevat op al-Murji'a.
- Het Boek van *at-Tawḥīd*, dat een weerlegging bevat op de ontkennende Jahmiyya.
- Het boek van *al-I'tisām*, dat de noodzaak omvat van het volgen van het Boek en de Sunna en een weerlegging op de mensen van mening, degenen die verdeeld zijn vanwege (hun gebruik van) analogie en een weerlegging op degenen die de *Āḥād*⁴⁹ overleveringen ontkennen.

Abū Dāwūd (o. 275 A.H.) schreef zijn boek *As-Sunan* en nam het boek (hoofdstuk) *As-Sunna* erin op, dat een weerlegging bevat op de Qadariyya, de Murji'a en de ontkennende Jahmiyya. Hij zette er duidelijke biografieën in met de namen van deze sekten, zoals zijn uitspraak: 'Hoofdstuk ter weerlegging van de Jahmiyya', op twee plaatsen in het boek (hoofdstuk) van *As-Sunna*. In het eerste item weerlegde hij hun

⁴⁶ Sūra ash-Shūrā (42): 11.

⁴⁷ Sunan at-Tirmidhī: Het boek van az-Zakāt, bij ḥadīth nr. 662 (3/43). Editie van al-Ḥalabī.

⁴⁸ Ibidem: Het boek van at-Tafsīr, ḥadīth nr. 3298 (5/404). Editie van al-Ḥalabī.

⁴⁹ Al-Āḥād: Meervoud van al-Aḥād, dat 'één' betekent. Het heeft betrekking op de *aḥādīth* die op zichzelf een beperkt aantal wegen hebben zoals één, twee of meer en niet de graad van at-Tawātur (onbeperkt aantal wegen waarbij het onmogelijk is dat men is samengekomen op een leugen) hebben bereikt. Zie: M. Al-A'zamī, *Mu'jam muṣṭalahāt al-ḥadīth wa-laṭā'if al-asānīd* (Riyad 1999) 14.

ontkenning van de Verheffing van Allah boven de Troon. In het tweede item weerlegde hij hun ontkenning van de Neerdaling van Allah.

Imam Abū 'Abdillāh Muḥammad b. Yazīd b. Māja (o. 273 A.H.) schreef een introductie voor zijn boek *As-Sunan* over het volgen van de Sunna van de Boodschapper van Allah ﷺ, dat achtennegentig pagina's in beslag nam en 266 overleveringen bevatte. Het bevatte vele hoofdstukken waaronder een hoofdstuk over dat wat de Jahmiyya ontkenden. Hij vermeldde erin hun ontkenning van het Zien (van Allah in het Hiernamaals), hun ontkenning van het Woord (van Allah) en hun ontkenning van de Verheffing (van Allah) boven de Troon en hij citeerde aḥādīth in weerlegging op hen. Ook vermeldde hij de Khawārij en anderen dan hen van de innoveerders en hij voegde een hoofdstuk toe over het vermijden van opinie.

'Uthmān b. Sa'īd ad-Dārimī (o. 280 A.H.) schreef het boek *Ar-Radd 'alā al-Jahmiyya* [De weerlegging op de Jahmiyya] en het boek *Ar-Radd 'alā Bishr al-Marīsī* [De weerlegging op Bishr al-Marīsī].⁵⁰

Abū Bakr Aḥmad b. 'Alī b. Sa'īd al-Marwazī (o. 292 A.H.) schreef het boek *As-Sunna*. Abū Bakr Muḥammad b. al-Ḥusayn b. 'Abdillāh al-Ājurī (o. 350 A.H.) schreef het boek *Ash-Sharī'a* [De wetgeving] en het boek *At-Taṣdīq bin-naẓar ilā wajh Allah wa-mā a'adda li-Awliyā'ihī* [Het geloof in het kijken naar het Gezicht van Allah en wat Hij heeft voorbereid voor zijn Helpers].

Abul-Qāsim Sulaymān b. Aḥmad b. Ayyūb al-Lakhmī ash-Shāfi'ī at-Ṭabarānī, de auteur van vele werken (o. 360 A.H.) schreef het boek *As-Sunna*. Imam Aḥmad b. Muḥammad b. Hānī' Abū Bakr al-Athram (o. 273 A.H.) schreef het boek *As-Sunna*.

Imam Abū 'Alī Ḥanbal b. Ishāq ash-Shaybānī, de neef van Imam Aḥmad b. Ḥanbal en tevens zijn student (o. 273 A.H.) schreef het boek *As-Sunna*.

Imam Abū Bakr Aḥmad b. Muḥammad b. Hārūn al-Khallāl (o. 311 A.H.), de samensteller en verzamelaar van de kennis van Imam Aḥmad, schreef het boek *As-Sunna*. Het heeft drie boekdelen.

Imam Abū ash-Shaykh 'Abdillāh b. Muḥammad b. Ja'far b. Ḥayān al-Aṣbahānī, de auteur van vele werken (o. 359 A.H.), schreef het boek *As-Sunna*.

Abū Bakr Aḥmad b. 'Amr b. Abī 'Āṣim, an-Nabīl ash-Shaybānī (o. 287 A.H.) schreef het boek *As-Sunna*.

Abū Ḥafṣ 'Umar b. Aḥmad b. 'Uthmān al-Baghdādī (o. 385 A.H.), de prediker, bekend als Ibn Shāhīn, de grote memoriseerder, de auteur van vele verbazingwekkende werken schreef het boek *As-Sunna*.

Imam Abul-Ḥasan 'Alī b. Ismā'īl al-Ash'arī (o. 324 A.H.) schreef het boek *Al-Ibāna* en het boek *Al-Mūjaz* op de wijze van Ahl al-Ḥadīth in het bevestigen van de Eigenschappen. Het bevatte een weerlegging op de Jahmiyya en anderen dan hen van de sekten van *at-Ta'īl* (ontkenning).

⁵⁰ Bishr al-Marīsī (o. 218 A.H.): Eén van de hoofden van de Jahmiyya-sekte. Hij behoorde in eerste instantie tot de grote juristen. Hij had kennis genomen van onder andere Imam Abū Yūsuf en hij overleverde van Ḥammād b. Salama en Sufyān b. 'Uyayna. Nadat hij begon te kijken in filosofische schrijfwerken werd hij er door overmand en begon hij te dwalen. Een aantal mensen van de kennis hebben hem ongelovig verklaard. Zie: Nāṣir al-'Aql, *Dirāsāt fī al-ahwā' wa-l-firaq wa-l-bida'* II (Riyad 1424) 242-245.

De Imam en memoriseerder, Khushaysh b. Aṣram (o. 253 A.H.) schreef het boek *Al-Istiḳāma war-Radd 'alā Ahlil-Bida'* [De rechtschapenheid en de weerlegging op de mensen van innovaties].

De Imam van de Imams, Muḥammad b. Ishāq b. Khuzayma (o. 311 A.H.), schreef het boek *At-Tawḥīd wa ithbāt ṣifāt ar-Rabb 'azza wa jall* [Monotheïsme en het bevestigen van de Eigenschappen van de Heer, Verheven is Hij].

De Imam van de Mufassirīn (uitleggers van de Qur'ān), Abū Ja'far Muḥammad b. Jarīr at-Ṭabarī (o. 310 A.H.) schreef het boek *'Aqīda 'alā manhaj Ahl al-Ḥadīth* [Geloofsovertuiging volgens de methodiek van Ahl al-Ḥadīth] en hij volgde diezelfde methodiek in zijn grote en welbekende *Tafsīr* (uitleg van de Qur'ān).

Abū 'Abdillāh Muḥammad b. Yaḥyā b. Mandah, de memoriseerder en de reiziger (o. 301 A.H.), schreef het boek *As-Sunna*.

Imam Abū Bakr Aḥmad b. Ishāq ash-Shāfi'ī an-Nīsābūrī (o. 342 A.H.), bekend als Aṣ-Ṣibghī, schreef het boek *Al-Asmā' waṣ-Ṣifāt* en het boek *Al-Īmān bil-Qadar* [Het geloof in de Voorbestemming].

Abū Aḥmad Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm al-'Assāl al-Aṣbahānī (o. 349 A.H.) schreef het boek *As-Sunna*.

Abul-Ḥusayn Muḥammad b. Aḥmad b. 'Abd ar-Raḥmān al-Maṭī ash-Shāfi'ī (o. 377 A.H.) schreef het boek *At-Tanbīh war-radd 'alā Ahl al-Ahwā' wal-Bida'* [De waarschuwing voor en de weerlegging op de mensen van begeerten en innovaties].

De Imam, de grote memoriseerder, de leider der gelovigen wat betreft al-ḥadīth, Abul-Ḥasan 'Alī b. 'Umar ad-Dāraquṭnī (o. 385 A.H.) schreef het boek *Aṣ-Ṣifāt*, het boek *An-Nuzūl* en het boek *Ar-Ru'ya*.

De Imam, de memoriseerder, 'Ubaydullāh b. Muḥammad b. Baṭṭa al-'Akbarī (o. 387 A.H.) schreef het boek *Al-Ibāna 'an sharī'a al-Firqa an-Nājiya wa mujānaba al-firqa al-madhmūma* [De verduidelijking van de wetgeving van de geredde groep en het vermijden van de misprezen sekten], *Al-Ibāna aṣ-ṣughrā* en *As-Sunna*.

De Imam, de memoriseerder, de reiziger, de auteur van vele schrijfwerken, Muḥammad b. Ishāq b. Yaḥyā b. Manda (o. 395 A.H.) schreef het boek *At-Tawḥīd* en het boek *Al-Īmān*.

De Imam, de asceet, Shaykh al-Islām, Abul-Faṭḥ Naṣr b. Ibrāhīm al-Maqdisī ash-Shāfi'ī (o. 490 A.H.) schreef het boek *Al-Hujja* [Het bewijs] in één volume.

Imam Abul-Qāsim Hibbatullāh b. al-Ḥasan b. Manṣūr, at-Ṭabarī ar-Rāzī al-Lālikā'ī, de muḥaddith van Bagdad (o. 418 A.H.) schreef het boek *Sharḥ uṣūl as-Sunna* [De uitleg van de fundamente van de Sunna].⁵¹

Imam Abū Muḥammad 'Abdullāh b. Yūsuf al-Juwaynī (o. 438 A.H.) schreef het boek *Risāla fī ithbāt al-Istiḳāma wal-Fawqiyā* [Een verhandeling betreffende de bevestiging van de Verheffing en de Verhevenheid].

De grote Imam Abū Ismā'īl 'Abdullāh b. Muḥammad al-Anṣārī al-Harawī (o. 481 A.H.) schreef het boek *Al-Fārūq fī ṣifāt Allah* [De onderscheider betreffende de

⁵¹ Ook bekend als: *Sharḥ uṣūl i'tiqād Ahl as-Sunna wa-l-Jamā'a* [De uitleg der fundamente van het geloof van Ahl as-Sunna wa-l-Jamā'a].

Eigenschappen van Allah] en zijn boek, *Dhamm al-Kalām* [De misprijzing van theologische retoriek].

De Imam, de herlever van de Sunna, Abū Muḥammad al-Ḥusayn b. Mas'ūd al-Baghawī ash-Shāfi'ī (o. 516 A.H.) begon zijn boek *Sharḥ as-Sunna* met het boek van *al-Īmān*, van bladzijde zeven tot en met 231. Het bevat onder andere de volgende hoofdstukken:

1. Hoofdstuk: Het geloof in al-Qadar (Voorbestemming).
2. Hoofdstuk: Het dreigement naar al-Qadariyya.
3. Hoofdstuk: De weerlegging op de Jahmiyya.
4. Hoofdstuk: De weerlegging op degenen die zeggen dat de Qur'ān is geschapen.
5. Hoofdstuk: Het vasthouden aan het Boek en de Sunna.
6. Hoofdstuk: Het weerleggen van de innovaties en begeerten.
7. Hoofdstuk: Het vermijden van de mensen der begeerten.

Imam al-Baghawī volgde in zijn boek *At-Tafsīr* de methodiek van Ahl al-Ḥadīth en as-Sunna wat betreft het bevestigen van de Eigenschappen en het tegengaan van de mensen van begeerten daarin.

De hooggeleerde Abul-Ḥasan Muḥammad b. 'Abd al-Mālik al-Karajī ash-Shāfi'ī, de metgezel van Shaykh al-Islām al-Harawī (o. 532 A.H.), schreef (het boek) *'Aqīda 'alā manhaj as-Salaf* [Geloofsovertuiging volgens de methodiek van de voorgangers].

De Imam en memoriseerder, Abul-Qāsim Ismā'īl b. Muḥammad b. al-Faḍl at-Taymī at-Talḥī, al-Aṣbahānī (o. 535 A.H.) schreef het boek *Al-Hujja fī Bayān al-mahajja 'alā manhaj Ahl al-Ḥadīth* [Het bewijs betreffende het verduidelijken van de rechte weg op de methodiek van Ahl al-Ḥadīth].

De Imam en memoriseerder, de Muḥaddith van de Islam, 'Abd al-Ghanī b. 'Abd al-Wāḥid b. Surūr al-Maqdisī al-Ḥanbalī, de auteur van vele werken (o. 600 A.H.) schreef een boek over de Eigenschappen (van Allah) in twee delen.⁵²

De Imam, Shaykh al-Islām, Aḥmad b. 'Abd al-Ḥalīm b. 'Abd as-Salām b. Taymiyya - moge Allah barmhartig met hem zijn - (o. 728 A.H.) schreef een aantal boeken over de geloofsovertuiging, over de oproep om terug te keren naar het Boek en de Sunna en het bestrijden van de innovaties, zoals *Al-'Aqīda al-Wāsiṭiyya*, *Al-'Aqīda al-Ḥamawīyya*, *Al-'Aqīda at-Tadmuriyya*, *Iqtidā' as-Ṣirāt al-Mustaqīm*, *Minhāj as-Sunna*, *Ar-Radd 'alā al-Bakrī*, *Ar-Radd 'alā al-Akhnā'ī* en *Al-Fatāwā*. Al deze boeken hebben als doel om de Islamitische Gemeenschap terug te laten keren naar het Boek en de Sunna en naar de methodiek van de Vrome Voorgangers.

Zijn Student, Imam Shams ad-Dīn Abū 'Abdillāh Muḥammad b. Abī Bakr, bekend als Ibn Qayyim al-Jawziyya - moge Allah barmhartig met hem zijn - (o. 751 A.H.) schreef het boek *Aṣ-Ṣawā'iq al-Mursala 'alā al-Jahmiyyah al-Mu'aṭṭila* [De bliksemstralen gezonden op de ontkennende Jahmiyya], het boek *Ijtimā' al-Juyūsh al-Islāmiyya 'alā ghazw al-Mu'aṭṭila wal-Jahmiyyah* [Het verzamelen van de Islamitische legers voor de veldtocht tegen de Mu'aṭṭila en de Jahmiyya], (het

⁵² Zie: Imam adh-Dhahabī, *Tadhkirat al-Ḥuffāz* (3/1374).

gedicht) *Al-Qaṣīda an-Nūniyya* [Gedicht waarbij de versregels eindigen op de Arabische letter *an-Nūn*] over de geloofsovertuiging en *I'lām al-Muwaqqi'īn* [Het informeren van de ondertekenaars] over het vasthouden aan de Sunna.

De Imam en memoriseerder, Shams ad-Dīn Abū 'Abdillāh Muḥammad b. Aḥmad b. 'Uthmān adh-Dhahabī (o. 748 A.H.) schreef het boek *Al-Uluww lil-'Alī al-Ghaffār* [De verhevenheid van de Verhevene en Vergevingsgezinde], waarin hij de teksten vanuit het Boek en de Sunna verzamelde over de Verhevenheid van Allah en dat wat hem bereikt heeft van de uitspraken van de Metgezellen, de *Tābi'īn*, de Imams van al-Ḥadīth, de Imams van al-Fiqh en hun volgelingen tot aan zijn tijd.

De hooggeleerde en rechter, Ṣadr ad-Dīn 'Alī b. 'Alī b. Abī al-'Izz al-Ḥanafī aṣ-Ṣāliḥī ad-Dimashqī (o. 792 A.H.) schreef een verhandeling die hij *Al-Ittibā'* noemde. Het onderwerp ervan was de verplichting van het volgen van de Sunna, zoals hij heeft uitgelegd in *Al-'Aqīda at-Taḥāwiyya*, op de methodiek van Ahl al-Ḥadīth wat betreft de Eigenschappen (van Allah), de Qur'ān, al-Qadar en andere (onderwerpen) van de Islamitische geloofsovertuiging.

Daarna waren er bewegingen van de uitnodiging naar het Boek en de Sunna en het verbeteren van de geloofsovertuiging en het bestrijden van de innovaties binnen de Islamitische wereld, zoals de beweging van Imam aṣ-Ṣan'ānī (o. 1182 A.H.) en Imam ash-Shawkānī (o. 1250 A.H.) in Jemen. Zo ook de beweging van de Imam en vernieuwer Shaykh Muḥammad b. 'Abd al-Wahhāb (o. 1206 A.H.) in het Arabisch schiereiland, alsook de beweging van Ahl al-Ḥadīth in India als een verlengstuk van de uitnodiging van Ahl al-Ḥadīth en hun methodiek. Het zal altijd gevestigd blijven totdat het Uur is gevestigd, zoals de waarheidsgetrouwe en degene die geloofd wordt صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ heeft vermeld:

*Er zal altijd een groep van mijn Umma (gemeenschap, natie) duidelijk op de waarheid blijven, wie hen in de steek laat of tegengaat zal hen niet schaden, totdat het Uur is aangebroken.*⁵³

⁵³ Zie voetnoot nr. 7.